

Ústavní soud

Joštova 625/8
660 83 Brno

V Brně dne 1. 4. 2020

Sp. zn. **PI. ÚS 8/20**

DOPLNĚNÍ ÚSTAVNÍ STÍŽNOSTI

**směřující proti omezení svobody pohybu vládou ČR a
Ministerstvem zdravotnictví ČR,**

zejména pak proti zásahu do základních práv stěžovatelky v důsledku

- Usnesení vlády ČR ze dne 12. 3. 2020 č. 194 o vyhlášení nouzového stavu
- Usnesení vlády ČR ze dne 15. 3. 2020 č. 215 o přijetí krizového opatření
- mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví ČR ze dne 23. 3. 2020, č.j. MZDR 12745/2020-1/MIN/KAN

Stěžovatelka: XXXXX

Právní zástupce: David Zahumenský, advokát AK se sídlem tř. Kpt. Jaroše 1922/3,
602 00 Brno

1

Účastníci: **Vláda ČR,** Úřad vlády České republiky, nábřeží Edvarda Beneše 4, Praha 1 - Malá Strana, PSČ 118 01

Ministerstvo zdravotnictví ČR, Palackého náměstí 375/4128 01 Praha 2

Vedlejší účastník: **Poslanecká sněmovna,** se sídlem Sněmovní 4, 118 26 Praha

Elektronicky

Přílohy

- nově napadené opatření orgánu moci výkonné

I. Úvod

[1] Stěžovatelka podala ústavní stížnost, která je vedena pod sp. zn. Pl. ÚS 8/20.

[2] Platnost napadeného opatření formálně skončila dne 1. 4. 2020 uplynutím doby, na kterou bylo přijato. Namísto toho, aby ale bylo opatření prodlouženo, došlo k tomu, že bylo přijata opatření nová. Stěžovatelka postup exekutivy považuje za svévolný a vedený mimo jiné snahou znemožnit soudní přezkum v řízeních před českými soudy. Vždyť ještě než může být uhrazen soudní poplatek při napadení konkrétního opatření, již je dané opatření nahrazeno opatřením novým. Tento postup je v právním státě zcela nepřijatelný.

[3] **Stěžovatelka je přesvědčena, že Ústavní soud nemůže takový postup seznat jako ústavně konformní a žádá, aby Ústavní soud ministerstvu zdravotnictví zakázal pokračovat v zásazích do základních práv stěžovatelky ve formě vydávání dalších mimořádných opatření ministerstva zdravotnictví.**

II.

Eventuální závěr o tom, že napadená opatření jsou nulitními rozhodnutími

[4] Právní analýza, kterou navrhovatelka přikládá a na kterou tímto odkazuje, dospívá k závěru, že mimořádná opatření podle § 69 odst. 1 zákona o ochraně veřejného zdraví nejsou zřejmě opatřeními obecné povahy, ale správními rozhodnutími. Pro tento závěr svědčí formulace § 69 odst. 2 zákona, které výslovně zmiňuje možnost podání odvolání proti daným opatřením.

[5] Analýza, jejíž závěry, jsou v tomto ohledu velmi přesvědčivé, poukazuje na to, že pokud je vůči opatřením předpokládána možnost odvolání, nejedná se o opatření obecné povahy, ale o správní rozhodnutí ve smyslu § 67 odst. 1 správního řádu. „*Jedná se o individuální správní akt vztahující se k individuálně určené osobě nebo skupině osob, nelze jím tedy ukládat obecně závazné povinnosti, které se mají dodržovat na celém území státu, jak je tomu např. v mimořádném opatření Ministerstva zdravotnictví ze dne 23. března 2020, č.j. MZDR 12745/2020-1, které „zakazuje volný pohyb osob na území České republiky s výjimkou. ... Mimořádné opatření Ministerstva zdravotnictví ale nesplňuje ani jenom základní formální předpoklad, kterým je forma právního aktu omezujícího ústavně zaručené právo.*“ Uvádí se v analýze.

[6] Analýza dále rozvádí myšlenku, že pokud se mimořádná opatření týkají kteréhokoliv oprávnění vlády, upraveného v § 6 krizového zákona, „*kompetence Ministerstva zdravotnictví rozhodnout o těchto omezeních ve vztahu k neurčitému okruhu adresátů není dána. Takovéto obecně závazné nařízení přísluší toliko vládě, a to tak na základě § 6 krizového zákona, jako i samotného usnesení vlády České republiky č. 69/2020 Sb., o vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky...*“, kterým si tuto pravomoc vyhradila“

Podle § 77 správního řádu

(1) Nicotné je rozhodnutí, k jehož vydání nebyl správní orgán vůbec věcně příslušný; to neplatí, pokud je vydal správní orgán nadřízený věcně příslušnému správnímu orgánu. Nicotnost z tohoto důvodu zjišťuje a rozhodnutím prohlašuje správní orgán nadřízený správnímu orgánu, který nicotné rozhodnutí vydal.

(2) Nicotné je dále rozhodnutí, které trpí vadami, jež je činí zjevně vnitřně rozporným nebo právně či fakticky neuskutečnitelným, anebo jinými vadami, pro něž je nelze vůbec považovat za rozhodnutí správního orgánu. Nicotnost z těchto důvodů vyslovuje soud podle soudního řádu správního.

(3) Pokud se důvod nicotnosti týká jen některého výroku rozhodnutí nebo vedlejšího ustanovení výroku, je nicotná jen tato část, jestliže z povahy věci nevyplývá, že ji nelze oddělit od ostatního obsahu.

[7] Těžko pak lze dospět k jinému závěru, než že akty ministerstva zdravotnictví, které nahrazují krizová opatření vlády, jsou nulitní (nicotné).

[8] Současně je nutno konstatovat, že nouzový stav je výjimečnou situací, kdy dochází k ohrožení životů, zdraví nebo majetkových hodnot anebo vnitřního pořádku a bezpečnosti. Na rozhodnutí vydaná během nouzové stavu se (až na výjimky) nevztahuje správní řád (nelze se proti nim odvolat). Porušení krizových opatření je přestupkem, za něž mohou být ve správním řízení ukládány vysoké pokuty. S ohledem na povahu některých krizových opatření však nejsou vyloučeny ani dopady v rovině trestněprávní.

[9] Jak ale judikoval NSS v rozhodnutí č.j. Pst 19/2019 - 12 ze dne dne 1. dubna 2020: „Skutečností nicméně zůstává, že v důsledku usnesení vlády se doplňovací volby do Senátu neuskutečnily, **byť v rozporu s ústavním pořádkem a na základě nicotného aktu, a není zřejmé, kdy se uskuteční. Jakkoli jde o paakt, na který se právně hledí jako na neexistující, nelze před objektivní realitou zavírat oči a tvářit se, že doplňovací volby v termínu stanoveném prezidentem republiky de iure na základě rozhodnutí prezidenta republiky č. 23/2020 Sb. proběhly**, a že tedy odpadl důvod, pro který dosud Nejvyšší správní soud nemohl rozhodnout o návrhu vlády na pozastavení činnosti politického hnutí.“ Proto je na místě, aby skutečnost, že byl daný paakt vydán, Ústavní soud deklaroval, a současně, aby zakázal ministerstvu ve vydávání podobných aktů pokračovat.

III.

Negatorní výrok v judikatuře Ústavního soudu

[10] Pokud jde o výrok, kterým by Ústavní soud zakazoval exekutivě pokračovat v zásahu do základních práv stěžovatele, poukazuje stěžovatelka na to, že se jedná o postup, který v judikatuře Ústavního soudu není nijak výjimečný.

[11] Poukázat je možné např. na I. ÚS 146/03 s výrokem: „*Ministerstvu kultury se zakazuje pokračovat v porušování práv a svobod stěžovatelů, zakotvených v čl. 15 a čl. 16 Listiny základních práv a svobod, a spočívajícím v neprovedení evidence Oblastní charity Lipník nad Bečvou.*“ Případně na I.ÚS 512/02: „*Finančnímu úřadu v Klatovech se zakazuje pokračovat v neoprávněném postupu, který je označován jako pokračování v daňové kontrole a který je v rozporu s čl. 2 odst. 2 a čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.*“ Proto stěžovatelka kromě toho, že navrhuje zrušení nově přijatého opatření, navrhuje rovněž analogický postup, jako ve 2 zmíněných případech.

IV.

Upravený a doplněný návrh

[12] **Stěžovatelka navrhuje, aby Ústavní soud rozhodl, že předmětná stížnost je ve smyslu § 39 ZÚS naléhavá a projednal ji přednostně s nejvyšším urychlením.**

[13] **Stěžovatelka navrhuje, aby Ústavní soud analogickou aplikací § 58 odst. 3 zákona o Ústavním soudu stanovil vykonatelnost zrušujícího nálezu s odstupem jednoho dne od doručení nálezu účastníkům řízení, aby vláda České republiky měla přiměřený časový prostor pro eventuální přijetí nových krizových opatření.**

[14] **Stěžovatelka navrhuje, aby Ústavní soud vydal tento nález:**

I. Napadenými opatřeními (Usnesení vlády ČR ze dne 12. 3. 2020 č. 194 o vyhlášení nouzového stavu, Usnesení vlády ČR ze dne 15. 3. 2020 č. 215 o přijetí krizového opatření, mimořádné opatření Ministerstva zdravotnictví ČR ze dne 23. 3. 2020, č.j. MZDR 12745/2020-1/MIN/KAN a mimořádné opatření Ministerstva zdravotnictví ČR ze dne 30. 3. 2020, č.j. MZDR 12745/2020-1/MIN/KAN) byla porušena ústavně zaručená práva stěžovatelky.

II. Uvedená opatření se proto tímto nálezem ruší.

III. Ministerstvu zdravotnictví se zakazuje pokračovat v porušování práv a svobod stěžovatelky zaručených ústavním pořádkem ČR vydáváním mimořádných opatření, ke kterým nemá ministerstvo zdravotnictví zákonné zmocnění a kterými jsou překračovány limity zákona a ústavního pořádku ČR.

Mgr. David Zahumenský, advokát na základě plné moci